

Van harte welkom bij deze bijeenkomst met als thema; “Vertrouwen in toezicht”. Wat goed dat we hier toch met zo’n 100 deelnemers bij elkaar zijn. Dit is de eerste thematische bijeenkomst die het College van Toezicht organiseert voor u als vertegenwoordigers van collectieve beheersorganisaties en overige betrokkenen bij het auteursrecht. Vanaf vandaag willen we daar met u, een jaarlijks terugkerend evenement van maken.

Mijn naam is Ad Koppejan. Ik ben voorzitter van het College van Toezicht en vanmiddag uw dagvoorzitter.

Wij hadden u vandaag natuurlijk graag gastvrij verwelkomd in Amsterdam in de Beurs van Berlage. Dat is door de noodzakelijke corona-maatregelen helaas iets anders verlopen. Ik hoop dat u thuis achter uw computer, onze rol als gastheer enigszins kunt overnemen en een beetje goed voor u zelf zorgt.

Het zijn immers wel barre tijden, juist in onze sector. Het coronavirus en de naar aanleiding daarvan getroffen maatregelen hebben een grote impact op de maatschappij. In het bijzonder de culturele sector is zwaar getroffen. Door uitvoeringen en evenementen die niet doorgaan, de sluiting van bioscopen, cafés en winkels. Door dit alles zijn vele uitvoerenden en ‘faciliterenden’ van de één op de andere dag werkloos en vaak zonder inkomsten thuis komen te zitten. En is de inkomstentroom niet alleen in de vorm van honoraria, maar ook in de vorm van afdracht van vergoedingen abrupt opgedroogd, of in ieder geval ernstig afgenomen.

In tijden van crisis, komt het voor organisaties en hun bestuurders erop aan. En moeten er belangrijke en soms ingrijpende besluiten worden genomen. Juist dan is goed toezicht van groot belang. Als ik spreek over toezicht, dan heb ik

het over zowel het externe toezicht zoals dat door het CvTA wordt uitgeoefend op de cbo's en obo's, als ook over het interne toezicht dat plaatsvindt door de toezichthouders binnen de beheersorganisaties, dat kunnen toezichthoudende besturen zijn of raden van toezicht.

Zoals ik wel eens eerder heb gezegd: Wij zijn er als externe toezichthouder niet alleen om toe te zien of iedereen zich wel aan de regels houdt. Dat is niet onbelangrijk, maar ook bepaald geen doel op zich.

Het werkelijke doel van het toezicht van het CvTA blijft gericht op het zo goed mogelijk laten functioneren en presteren van de organisaties onder toezicht. En van goed functioneren is pas sprake wanneer de belangen van rechthebbenden en makers en betalingsplichtigen de eerste prioriteit zijn van de beheersorganisatie.

Kerntaak van het CvTA is er vervolgens op toe te zien dat de organisaties zich ook ontwikkelen tot goed lopende 'voorzieningen met een maatschappelijke verantwoordelijkheid'. Uitvoeringsorganisaties die op een efficiënte, eerlijke en zorgvuldige wijze gelden innen, deze beheren en weer verdelen.

Op de vraag welke toezichthouder wil het CvTA zijn, antwoord ik: stevig handelend en duidelijk waar het moet; dienstverlenend en coöperatief waar het kan.

Ook voor 2021 hebben we als CvTA weer een aantal toezicht thema's op de agenda gezet.

In de eerste plaats willen we ons richten op goed bestuur. Zijn de cbo's en obo's voldoende toegerust om hun taken naar behoren te vervullen? Met het in werking treden van de nieuwe Wet toezicht krijgt het CvTA meer

instrumenten om dit te toetsen en handhavend op te treden.

Daar valt ook onder; de evaluatie van de werking van de governance bij de onder toezicht staande cbo's, het onderwerp van deze bijeenkomst.

We willen volgend jaar ook graag het gesprek met u aangaan over klantgerichtheid. Hoe ervaren de rechthebbenden en gebruikers de dienstverlening van de cbo? Deze externe blik, wil het College betrekken bij het toezicht op de uitvoering die wordt gegeven aan de verplichtingen van de Wet toezicht. Hoe is bijvoorbeeld enerzijds de 'aansluiting' tussen de jaarlijkse individuele informatie die cbo's moeten verstrekken aan rechthebbenden over hun rechteninkomsten. En anderzijds de repartitiereglementen van deze cbo's. In hoeverre kunnen rechthebbenden uit de verstrekte informatie herleiden waarop zij recht hebben en hoe dit bedrag tot stand is gekomen?

Een derde thema is samenwerking; het CvTA zoekt actief de samenwerking met samenwerkingsverbanden en andere toezichthouders, branche organisatie VOI©E, collega Europese toezichthouders op het gebied van auteursrechten en het ministerie van Justitie en Veiligheid.

In die samenwerking past ook dat het CvTA samen met de sector van het collectief beheer wil blijven werken aan het efficiënter inrichten van het toezicht met als doel de administratieve lasten te verminderen voor zowel de onder toezicht staande organisaties als het CvTA.

Samenwerken willen we als CvTA ook met de interne toezichthouders, de toezichthoudende besturen en de raden van toezicht. Zij zijn voor ons een belangrijke gesprekspartner.

Samen zijn we immers verantwoordelijk voor het toezicht op een sector waar in 2019 ruim 464 miljoen euro aan incasso werd geïnd en ruim 436 miljoen euro repartitie gelden werden uitgekeerd aan rechthebbenden. Kortom een niet geringe maatschappelijke verantwoordelijkheid.

Let wel: Het externe, onafhankelijke overheidstoezicht door het CvTA is 'aanvullend' op het interne toezicht. Intern toezicht binnen de cbo en het externe toezicht door het CvTA kunnen bij goede samenwerking elkaar versterken met als doel een zo goed mogelijk functionerende cbo. In de praktijk van de afgelopen jaren heb ik ervaren dat dit ook werkt. De samenwerking tussen het CvTA en de Raad van Toezicht van Buma Stemra is daar een goed voorbeeld van.

Crisissituaties zoals we die nu meemaken met deze Coronacrisis, vragen ook van de externe toezichthouder dat hij zich in zijn toezicht aanpast aan de veranderde omstandigheden.

Daarom hebben wij al bij de eerste golf van het corona virus in het voorjaar, aangekondigd dat, nu wij zien dat de incasso van veel cbo's afneemt en het niet altijd mogelijk is en ook niet wenselijk om de kosten in gelijke tred terug te brengen. Daarom zullen wij dit jaar, maar met name ook volgend jaar, coulance betrachten in de handhaving van de 15% kostennorm conform het principe; "pas toe of leg uit".

Ook in normale tijden, als er geen sprake is van een crisissituatie is kwalitatief goed intern toezicht geen vanzelfsprekendheid.

In de afgelopen jaren hebben we een sterke ontwikkeling gezien in de eisen die gesteld worden aan de kwaliteit van het interne toezicht. De tijden van het 'old

boy's network' waarin bobo's soms wel tientallen jaren bestuurlijke functies vervulden in aanverwante organisaties en organen, zijn voorgoed voorbij.

Bij slecht toezicht kunnen toezichthouders tegenwoordig persoonlijk aansprakelijk worden gesteld.

Kortom de vrijblijvendheid in het toezicht is definitief afgelopen.

In de verschillende sectoren zijn governance codes opgesteld, zoals in de cultuursector, het onderwijs, de zorg, de kinderopvang en de woningcorporaties. Ook Voice werkt aan een nieuwe governance code voor de cbo's. Iets wat wij als CvTA toejuichen.

Het is belangrijk dat de sector van het collectief beheer een professionaliseringsslag maakt in het toezicht. En eisen stelt aan kennis, competenties, diversiteit, opleidingen en onafhankelijkheid.

En kom niet aan met verhalen dat het zo moeilijk is om onder makers, componisten, kunstenaars, musici, fotografen, auteurs, of wat dan ook, goede toezichthouders te vinden, waaronder ook voldoende vrouwen. In de paar jaar dat ik nu in deze sector mag rondlopen, ben ik er voldoende tegengekomen die dat best zouden kunnen en willen doen. Maar dan moet je daar wel in willen investeren en bijvoorbeeld onervaren en/of ongeschoolde aspirant toezichthouders, goede voorzieningen bieden waaronder ook opleidingen. Ik zie daar wel een rol voor een organisatie als Voice om die handschoen op te pakken. Als CvTA werken we daar graag aan mee.

En nee, het stellen van eisen aan toezichthouders is niet strijdig met de Europese richtlijn. Ook in de zorg en in de woningcorporaties zijn er toezichthouders die op wettelijke basis respectievelijk de cliënten en huurders vertegenwoordigen. Waar echter wel in het kader van good governance, eisen worden gesteld ten aanzien van hun geschiktheid.

Ik zeg ook - uit eigen ervaring en in alle oprechtheid - als iemand die zelf niet alle heil van de overheid verwacht, dat je als sector, en dat zeg ik ook tegen u, het beter zelf maar goed kunt regelen dan dat de overheid het voor u doet. Ik ken diverse sectoren waar op behoorlijke rigide wijze met heel veel regeltjes, door de overheid allerlei geschiktheidseisen aan toezichthouders worden opgelegd.

Het is ook veel krachtiger als het stellen van geschiktheidseisen aan toezichthouders, uit de sector zelf komt. Dat wekt vertrouwen in toezicht, het thema van deze bijeenkomst.

Genoeg gezegd over de nieuwe wet. Vandaag kijken we vooral hoe de laatste wijziging in 2016 van de Wet Toezicht heeft uitgewerkt voor de governance van uw organisatie.

Alexandra van Ouwerkerk, zal hierna specifiek ingaan op de achtergronden van de governance verplichtingen uit de wetwijziging in 2016.

Die wijzigingen zijn inmiddels geïmplementeerd binnen uw organisaties en 3 jaar later is het tijd om met elkaar te evalueren wat heeft ons dit in de praktijk gebracht.

Professor Gerda van Dijk zal in een interactieve inleiding in gaan op die praktijk. Daarbij zal u nadrukkelijk gevraagd worden om te reageren op vragen en stellingen.

Tenslotte is deze online bijeenkomst ook bedoeld als een startmoment voor de evaluatie van de governance wijzigingen uit 2016. Collega collegelid Nicolette Loonen zal ons meenemen in de vervolgstappen binnen dit evaluatie traject. Wat wordt er van uw organisatie en intern toezicht de komende tijd verwacht.

Ik wens u een goede bijeenkomst en geef nu graag het woord aan Alexandra van Ouwerkerk.